

PLAN DZIAŁANIA

KT 267

ds. Elektrycznego Sprzętu Rolniczego oraz Elektrycznego Sprzętu dla Zakładów Zbiorowego Żywienia

STRESZCZENIE

Komitet Techniczny nr 267 ds. Elektrycznego Sprzętu Rolniczego oraz Elektrycznego Sprzętu dla Zakładów Zbiorowego Żywienia powołany został 07 grudnia 1994 r. w ramach Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, którego misją jest sprawne organizowanie działalności normalizacyjnej w kraju zgodnie z rozwiązaniami europejskimi i międzynarodowymi przy aktywnym współudziale ekspertów krajowych. Celem działania KT 267 jest wspieranie polityki państwa w zakresie zapewnienia sprawnego funkcjonowania systemu bezpieczeństwa użytkowników maszyn poprzez znormalizowanie podstaw merytorycznych dotyczących zapewniania bezpieczeństwa użytkowania maszyn i urządzeń, poczynając już od etapu ich projektowania.

KT 267 zajmuje się problematyką prac normalizacyjnych dotyczących bezpieczeństwa i metod badań cech funkcjonalnych elektrycznego sprzętu rolniczego, elektrycznych urządzeń do pielęgnacji ogródków oraz elektrycznego sprzętu komercyjnego dla przemysłu spożywczego i gastronomii. Zakres tematyczny Komitetu poprzez swoją specyfikację oraz ciągłą fazę rozwojową ma duże znaczenie gospodarcze i społeczne. Oferta rynkowa, która ulega ciągłej poprawie zarówno pod względem asortymentu, zróżnicowania jak również pod względem jakości jest modyfikatorem prac w organizacjach normalizacyjnych.

Sektor producentów specjalistycznych maszyn i urządzeń na tle całego przemysłu maszynowego jest stosunkowo niewielki. Są to często małe firmy, dawne nieliczne zakłady państwowe uległy likwidacji lub przekształceniom własnościowym a często zmieniły asortyment produkcji. Z racji obecnej struktury sektora producentów tych maszyn ich zainteresowanie problematyką normalizacyjną, mając na myśli udział ich przedstawicieli w pracach KT 267, jest marginalne a o współudziale finansowym nie ma jak do tej pory mowy. Natomiast korzyści wynikające z prac KT 267, w tym dostęp

producentów maszyn i urządzeń do PN wdrożonych w oparciu o normy EN, należy uznać za istotne, chociaż trudne do liczbowego oszacowania. Ze względu na to, że prace KT 267 umożliwiają eliminowanie barier technicznych, jakościowych i handlowych w zakresie maszyn i urządzeń, cele i priorytety prac KT wydają się istotne i powinny być kontynuowane a nawet zintensyfikowane, co w świetle ograniczeń i trudności finansowych nie będzie łatwe do zrealizowania.

Działalność na polu normalizacji krajowej, europejskiej i międzynarodowej w zakresie podstawowych zagadnień bezpieczeństwa użytkowania jest istotna dla zapewnienia i osiągania akceptowalnego poziomu ryzyka na wszystkich etapach cyklu ich życia, obejmujących projektowanie, badania, produkcję, użytkowanie i utylizację.

Umożliwia ona harmonijne łączenie tych zagadnień z innymi zagadnieniami techniczno-ekonomicznymi tradycyjnie uwzględnianymi w procesie projektowania, wytwarzania i użytkowania maszyn, umożliwiając zapewnienie możliwie najwyższego poziomu bezpieczeństwa i wygody ich użytkowania.

1 ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT

1.1 Opis środowiska biznesowego

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i aspekty regionalne czy międzynarodowe.

We współczesnym społeczeństwie, tak mocno zależnym od techniki, poczucie bezpieczeństwa i wygoda użytkowania stają się coraz ważniejsze. Dlatego też sektory przemysłowe gospodarki chętnie korzystają z norm międzynarodowych. Uznanie dla norm w Europie, w tym w Polsce, jest bardzo wysokie.

W dobie tworzenia i rozwoju rynku globalnego, wytwórcy oraz inni zainteresowani potrzebują odpowiednich wspólnych międzynarodowych dokumentów dotyczących terminologii oraz wymagań w zakresie bezpieczeństwa maszyn i ergonomii. To powoduje konieczność tworzenia Norm Międzynarodowych i identycznych Norm Europejskich, które są wprowadzane do zbioru Polskich Norm.

W ciągu ostatnich 20 lat obserwujemy znaczący rozwój przemysłu rolno-spożywczego w kraju oraz podobny rozwój produkowanych maszyn i urządzeń

dla tego przemysłu. Można powiedzieć, że mamy do czynienia z nową generacją maszyn i urządzeń. Tendencje te wynikają z przesłanek techniczno-technologicznych i rynkowo-handlowych.

Czynniki techniczne to:

- wzrost wymagań technicznych, jakościowych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy dla maszyn, co związane jest z upowszechnianiem się w tych sektorach systemów nadzoru nad jakością i bezpieczeństwem produkcji żywności (systemy HACCP, normy ISO serii 9000 i 14000),
- stosowanie wysokiej jakości materiałów nierdzewnych i kwasoodpornych, wyposażenie maszyn w nowoczesne systemy sterowania i automatyki, co pozwala na wzrost ich wydajności, gwarantuje utrzymywanie założonych parametrów technologicznych, ułatwia obsługę, daje możliwość stałego monitorowania i kontroli eksploatacji maszyn,
- występująca tendencja do budowy maszyn zintegrowanych w linie technologiczne, co pozwala na wzrost wydajności, co ma z kolei wpływ na kształtowanie się popytu i cen,

Czynniki handlowe to:

- wzrost wymiany handlowej i eksportu szczególnie na rynki Unii Europejskiej,
- nasilenie się konkurencyjności pomiędzy producentami, co z kolei przekłada się na wzrost inwestycji modernizacyjnych w nowoczesne maszyny i urządzenia,
- eliminowanie barier handlowych np. w ramach Unii Europejskiej poprzez ujednolicanie przepisów prawnych np. dyrektywy, czy technicznych – Normy Europejskie, ISO.

1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

Normy wchodzące w zakres działalności KT 267 mają najczęściej charakter szczegółowy, dotyczący bezpieczeństwa użytkowania grup maszyn czy urządzeń, w których zagadnienia bezpieczeństwa uważane są za bardzo istotne.

Są one pomocne podczas projektowania różnych maszyn z uwzględnieniem bezpieczeństwa i oceny ryzyka już na etapie ich projektowania. Zagadnienia bezpieczeństwa są szczególnie istotne dla podmiotów gospodarczych, które zajmują się projektowaniem swoich wyrobów, bowiem w fazie projektowania

podejmowane są decyzje mające najistotniejszy wpływ na bezpieczeństwo użytkownika wyrobu i poziom ryzyka z tym związany. Z tego względu kondycja finansowa i gospodarcza tych podmiotów gospodarczych decyduje w dużej mierze o zainteresowaniu normami dotyczącymi bezpieczeństwa i popycie na nie w kraju.

O znaczeniu norm z zakresu KT 267 świadczy skala zagrożeń związanych z użytkowaniem maszyn i urządzeń. Z danych GUS wynika, że ponad 20 % wypadków spowodowanych jest nieprawidłowościami w budowie maszyn w aspekcie zachowania bezpieczeństwa podczas użytkowania tego typu sprzętu. Przemysł rolno-spożywczy w Polsce stanowi ważną część gospodarki narodowej, szczególnie jeśli uwzględnimy posiadanie znaczącej bazy surowcowej w rolnictwie, hodowli zwierząt i ogrodnictwie.

Wartość produkcji sprzedanej wyrobów spożywczych, udział eksportu oraz wartość inwestycji w przemyśle rolno-spożywczym jest istotną wartością w budżecie krajowym.

Udział sektora rolno-spożywczego w ogólnym przetwórstwie przemysłowym kraju stanowi średnio rocznie ok. 20%.

W okresie 2000 - 2010 wartość inwestycji w przemyśle rolno-spożywczym wyniosła kilkadziesiąt mld zł w tym ok. 30% to inwestycje w budynki i budowle (rolnicze, przetwórstwa rolno-spożywczego), ok. 30% wyposażenie i urządzenia ogólnego zastosowania (m.in. sprzęt ogrodniczy, sprzęt rolniczy, pompy, urządzenia chłodnicze, klimatyzacyjne, wyposażenie elektryczne).

2 OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT

Działalność KT 267 skutkuje sukcesywnym wdrażaniem do krajowego systemu normalizacyjnego Norm Europejskich (EN) i Norm Międzynarodowych (IEC) oraz ich aktualizacją.

Zapewnia to producentom maszyn i urządzeń dla rolnictwa i ogrodnictwa oraz przetwórstwa spożywczego wymierne korzyści ekonomiczne wynikające z:

- dostępu do specyfikacji i wymagań technicznych oraz w zakresie bezpieczeństwa tych maszyn,

- ograniczanie barier technicznych oraz możliwość stałego podnoszenia jakości produkowanych maszyn poprzez ich dostosowywanie do aktualnych norm krajowych i międzynarodowych,
 - ułatwień w zakresie produkcji, kooperacji i sprzedaży, w tym na rynki zagraniczne.
- Działalność KT ma na celu umożliwienie korzystania z aktualnych polskich wersji językowych. Z chwilą zaniechania finansowania tłumaczeń ze środków budżetowych potencjalni użytkownicy norm mogą jedynie korzystać z Polskich Norm przyjętych notą uznaniową (angielskie/niemieckie/francuskie wersje językowe), które mają przetłumaczone tylko tytuły i zakresu normy, co praktycznie jest bardzo niekorzystne z punktu widzenia społeczeństwa, ze względu na bezpieczeństwo, różną interpretację wymagań, wsparcie przepisów prawnych w kontekście harmonizacji norm krajowych.

3 CZŁONKOSTWO W KT

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura ZSZ Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT. Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów.

Poniżej zamieszczono adres strony internetowej z aktualnym składem członków KT.

<https://pzn.pkn.pl/kt/?pid=czkt&id=267>

Karta informacyjna KT 267 znajduje się na stronie PKN pod adresem:

<http://kt.pkn.pl/?pid=kikt&id=267>

4 CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

4.1 Cele KT

Zasadnicze cele prac KT 267 to:

- aktywny udział w procesie powstawiania norm i dokumentów normalizacyjnych poprzez uczestnictwo w pracach europejskich i międzynarodowych organizacji normalizacyjnych (CEN, IEC);

- terminowa (zgodna z przyjętymi harmonogramami) realizacja wszystkich prac ujętych w Programie prac normalizacyjnych;
- wprowadzenie metodą tłumaczenia norm europejskich z zakresu bezpieczeństwa użytkowania, szczególnie norm zharmonizowanych związanych z dyrektywami europejskimi, w miarę możliwości technicznych i finansowych do zbioru PN;
- eliminowanie barier technicznych oraz ułatwianie wdrażania produkcji nowoczesnych rozwiązań w maszynach i urządzeniach dla rolnictwa i ogrodnictwa oraz przetwórstwa rolno-spożywczego;
- eliminowanie barier handlowych dla maszyn i urządzeń dla rolnictwa i ogrodnictwa oraz przetwórstwa rolno-spożywczego,
- implementacja do zbioru PN, Norm Europejskich głównie z zakresu bezpieczeństwa użytkowania maszyn i urządzeń dla rolnictwa i ogrodnictwa oraz przetwórstwa spożywczego.

4.2 Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

Strategia jaką planuje przyjąć KT 267 do osiągnięcia zdefiniowanych celów:

- aktywny udział w procesie tworzenia Norm Europejskich i Norm Międzynarodowych,
- aktywne uczestnictwo w głosowaniach wszystkich członków KT 267,
- aktywne uczestnictwo w pracach i posiedzeniach KT wszystkich członków,
- wyznaczenie priorytetów przy ustalaniu Programu prac normalizacyjnych KT 267, tj. wprowadzanie do zbioru PN metodą tłumaczenia Norm Europejskich, które stanowią uzupełnienie dla norm już przetłumaczonych,
- aktywne poszukiwanie wykonawców prac normalizacyjnych.
- próba pozyskania nowych członków do KT 267, w tym szczególnie pod kątem ekspertów, których w KT brakuje.

4.3 Aspekty środowiskowe

Normy wdrażane w KT 267 dotyczą głównie bezpieczeństwa użytkowania maszyn, co przekłada się na otoczenie i środowisko.

Osoby biorące udział w pracach nad projektami norm muszą brać pod uwagę zmniejszenie ryzyka wpływu na środowisko i bezpieczeństwo. Aspekty środowiskowe powinny być rozpatrywane już na etapie projektowania i badania wyrobu, jego wytwarzania, eksploatacji oraz utylizacji. Ocena wpływu na bezpieczeństwo użytkownika powinna być przeprowadzana na bieżąco we wszystkich fazach cyklu życia wyrobu.

5 CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT I WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Na realizację prac KT 267 negatywny wpływ ma szereg czynników:

- małe zainteresowanie środowiska biznesowego, w tym producentów maszyn i urzędzeń, prowadzonymi pracami normalizacyjnymi z tego zakresu,
- mała liczebność członków w KT 267, co przekłada się niejednokrotnie na brak ekspertów z konkretnej dziedziny czy tematyki jaką zajmuje się KT,
- ograniczenia finansowe na prowadzenie prac normalizacyjnych przez KT spowodowane:
 - małymi środkami budżetowymi PKN,
 - brakiem zainteresowania finansowego ze strony producentów maszyn i urzędzeń, ponieważ większość producentów to małe firmy o ograniczonych zasobach finansowych.

6 WYKAZ PUBLIKACJI, AKTUALNIE OPRACOWYWANYCH PROJEKTÓW ORAZ PROPOZYCJI TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEWDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

6.1 Wykaz opublikowanych Polskich Norm i Polskich Dokumentów Normalizacyjnych

Wykaz opublikowanych Polskich Norm i Polskich Dokumentów Normalizacyjnych w ramach KT 267 można znaleźć w wyszukiwarce norm:

<https://sklep.pkn.pl/?m=product&a=find&cmd=&pfsymbol=&pfics=&pfsymbolopt=e&pfname=&pfnameopt=e&pfreplace=&pfinsert=&pfreplaceopt=e&pfinsertopt=e&pfisbn=&pfkt=267&pfnormyopt=a&pfrows=50&submit=Szukaj>

6.2 Wykaz aktualnie opracowywanych projektów

Wykaz aktualnie opracowywanych projektów w ramach KT 267 znajduje się w programie prac normalizacyjnych:

<http://kt.pkn.pl/?pid=ppnlp&id=267&back=kt>

6.3 Wykaz propozycji tematów normalizacyjnych, dla których KT przewiduje pozyskanie środków na opracowanie w ramach prac na zamówienie

KT 267 planuje pozyskanie zewnętrznych środków na realizację prac normalizacyjnych na zamówienie na następujące tematy:

- Aktualizacja dokumentów związanych z bezpieczeństwem użytkowania sprzętu, maszyn i urządzeń.